

Національний університет біоресурсів і природокористування України
Кафедра міжнародних відносин і суспільних наук

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан факультету
ветеринарної медицини
М.І. Цвіліховський
“19 травня” 2022 р.

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри міжнародних
відносин і суспільних наук
протокол № 9 від 3 травня 2022 р.
в.о. завідувача кафедри
В.В. Стрілець

Гарант ОП «Ветеринарна гігієна,
санітарія та експертиза»

Л.В. Шевченко

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української державності

Спеціальність 212 «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Освітня програма «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

Факультет ветеринарної медицини

Розробник: Кропивко О. М., кандидат історичних наук, доцент міжнародних
відносин і суспільних наук

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни «Історія української державності»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	
Освітній ступінь	магістр
Спеціальність	212 «Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза»
Освітня програма	«Ветеринарна гігієна, санітарія та експертиза»
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Обов'язкова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	2
Форма контролю	Іспит
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання	
	денна форма навчання
Рік підготовки (курс)	1
Семестр	1
Лекційні заняття	15 год.
Практичні, семінарські заняття	15 год.
Самостійна робота	90 год.
Індивідуальні завдання	- год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	2 год.

Програма навчальної дисципліни «Історія української державності» орієнтована на глибоке та ґрунтовне засвоєння закономірностей зародження, розвитку і змін типів і форм державних систем, вивчення змісту діяльності державних інститутів у конкретній історичній обстановці і хронологічній послідовності на території України. З вивчення названого курсу починається опанування студентами першооснов суспільно-політичних та державно-правових термінів і категорій, ознайомлення зі здобутками українського державотворення.

2. Мета та завдання та компетентності навчальної дисципліни

Метою вивчення історії української державності у вищій школі є:

- розвиток національної самосвідомості майбутніх фахівців;
- виховання патріотичних і морально-етичних переконань фахівця, причетності до тисячолітньої історії українського народу;
- набуття навичок роботи з історичними джерелами та літературою, наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку;
- вироблення умінь застосовувати набуті знання з історії у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Вивчення дисципліни передбачає низку **завдань**:

- висвітлення окремих аспектів історичних процесів в контексті державотворення та формування національної ідентичності;
- поглиблення знань про основні періоди історії України та її місце в сучасному світі;
- формування навичок аналізу й оцінювання явищ політичного розвитку українського суспільства в контексті світової історії,
- застосування набутих знань для прогнозування соціальних процесів, виховання свідомих громадян і патріотів України;
- розвиток загального уявлення та основних підходів до вивчення процесів української державності від давніх часів до XXI століття; формування світоглядної домінанти певної доби;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти **компетентностями**:

Загальними:

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 9. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами інших галузей знань/видів економічної діяльності)

3. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма								Заочна форма					
	ти жн і	у с ь о г о	у тому числі					ус ь о го	у тому числі					
			л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	лаб	ін д	с . р .	
1	2	3	4	5	6	7	8	9						
Змістовий модуль 1. Українська державність: витоки, форми, тенденції														
Тема 1. Вступ до курсу «Історія української державності». Історія розвитку ветеринарної медицини.	1		2	2	-	-	5	10						
Тема 2. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка	3		2	2	-	-	10	12						
Тема 3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення	5		2	3	-	-	15	16						
Разом за змістовим модулем 1			6	7			30	43						

Змістовий модуль 2. На шляху до відродження державності (XX - поч. XXI ст.)												
Тема 4. Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр.	7		2	2	-	-	15	12				
Тема 5. Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	9		2	2	-	-	15	12				
Тема 6. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40–80-х рр. XX ст.)	11		2	-	-	-	15	8				
Тема 7. Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)	13		2	2	-	-	15	14				
Тема 8. Україна і світ: геополітичний фактор в історичній ретроспективі	15		1	2	-	-	15	6				
Разом за змістовим модулем 2	8		9	8	-	-	60	77				
Усього годин	15	90	15	30	-	-	90	120				

4. Назви тем, їх зміст, обсяг у годинах лекційних занять

№	Тема	К-сть годин
І семестр		
Модуль I (Українська державність: витoki, форми, тенденції)		
1.	Тема 1. Вступ до курсу «Історія української державності». Історія розвитку ветеринарної	2

	медицини.	
2.	Тема 2. Генеза української державності в епоху середньовіччя: наукова полеміка	2
3.	Тема 3. Українська національна боротьба (сер. XVII ст.). Козацько-гетьманська держава: проблеми наукового переосмислення	2
Модуль II (На шляху до відродження державності (XX - поч. XXI ст.)		
4.	Тема 4. Еволюція українського державотворення в 1917-1920 рр.	2
5.	Тема 5. Радянська форма державності в Україні в умовах тоталітаризму (1921-1939 рр.)	2
6.	Тема 6. Зміни в політичному житті України (др. пол. 40–80-х рр. XX ст.)	2
7.	Тема 7. Історичні особливості державотворчих процесів в незалежній Україні (з 1991 р.)	2
8.	Тема 8. Україна і світ: геополітичний фактор в історичній ретроспективі	1

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль I (Українська державність: витоки, форми, тенденції)		
1.	Методичне заняття	2
2.	Русь в українській і світовій історії	2
3.	Українська державність в II половині XVII ст.	2
4.	Функціонування державних механізмів на українських землях у XVIII ст.	1
Модуль II (На шляху до відродження державності (XX - поч. XXI ст.)		
5.	Боротьба за відновлення державності українського народу (1917–1920 рр.)	2
6.	Національно-державне будівництво в УРСР у міжвоєнний період	2

7.	Теорія та практика державного будівництва в умовах незалежності України	2
8.	Українська держава на сучасному етапі	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
Модуль I (Українська державність: витоки, форми, тенденції)		
1	Первісне суспільство і перші державні утворення на території України. Східні слов'яни.	5
2	Галицько-Волинська держава – спадкоємиця Київської Русі. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та інших держав. Українські землі у складі Речі Посполитої (II пол. XVI ст. – I пол. XVII ст.). Розвиток наукових знань та формування агрокультури на українських землях в період Середньовіччя.	10
3	Виникнення українського козацтва. Запорозька Січ. Українська національна революція середини XVII ст. і становлення козацької державності. Наступ царизму на козацьку державність. Українські землі у складі Російської та Австрійської імперії (кін. XVIII – I пол. XIX ст.). Україна у другій половині XIX ст. Українське національне відродження. Український культурно-національний рух.	15
Модуль II (На шляху до відродження державності (XX - поч. XXI ст.)		
5	Українська національно-демократична революція 1917-1920 рр. Економічний та соціально-політичний стан України в 20-30-х роках XX ст. Аграрна політика українських урядів у 1917-1920 рр. .Сталінські репресії відомих діячів аграрної освіти та науки. Українське питання в роки другої світової війни (1939-1945 рр.).	15
6	Україна в роки відбудови і подальшого розвитку народного господарства (1945-1950 рр.). Соціально-економічні та політичні процеси в Україні в другій половині 50-х – середині 80-х років. Поглиблення кризи тоталітаризму в СРСР і проголошення незалежності України (1985-1991 рр.). Перші кроки в демократизації суспільного життя і утворення нових політичних партій і громадських об'єднань.	15
7	Створення правової бази розвитку України як	15

	незалежної держави. Зміцнення державних кордонів. Формування Збройних сил і Військово-Морського Флоту, Національної гвардії, Служби безпеки, митної служби. Перехід від авторитарно-тоталітарної системи суспільного устрою до демократичного суспільства і правової держави. Поєднання безпосереднього народовладдя зі здійсненням влади через органи державної влади і місцевого самоврядування. Побудова громадянського суспільства. Вдосконалення діяльності засобів масової інформації. Кризові явища сучасної політичної системи	
8	Міжнародне визнання сучасної незалежної української держави. Питання Криської автономії. Формування представництва у міжнародних організаціях, входження до світового співтовариства. Значення революційних процесів 2004 і 2013-2014 років для державного будівництва. Російська агресія проти України в аспекті українського державотворення. Поняття інформаційної війни і її російські прояви стосовно України.	15
	Разом	90

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

1. Предмет, завдання, методи та джерела вивчення історії України. Наукова періодизація історії української державності.
2. Первісне суспільство і перші державні утворення на території України.
3. Проблеми походження і розвитку українського народу.
4. Слов'янські племена на території України: теорії походження, розселення, заняття.
5. Передумови утворення та концепції походження держави Київська Русь, їх оцінка в сучасній історіографії.
6. Періодизація політичної історії Київської Русі.
7. Суспільно-політичний устрій Київської Русі (кін. IX – поч. XIV ст.).
8. Соціально-економічний розвиток Київської Русі (кін. IX – поч. XIV ст.).
9. Історичне значення прийняття християнства в Київській Русі.
10. Причини та наслідки феодалної роздробленості Київської Русі. Її значення в історичній долі українського та інших слов'янських народів.
11. Утворення Галицько-Волинської держави, її політичний та соціально-економічний розвиток.
12. Українські землі у складі Великого князівства Литовського та Польського королівства (сер. XIV – перш. пол. XVI ст.).
13. Українські землі у складі Речі Посполитої (др. пол. XVI – перш. пол. XVII ст.). Люблінська унія 1569 р. та Берестейська унія 1596 р.

14. Українське козацтво: причини виникнення та теорії походження, еволюція та соціально-етнічний склад.
15. Запорозька Січ: виникнення, військово-адміністративний устрій, господарство. Історичне значення Запорозької Січі в боротьбі українського народу за державну незалежність.
16. Боротьба запорожців проти татарсько-турецької агресії (XVI – перш. пол. XVII ст.). Гетьман Петро Сагайдачний.
17. Козацько-селянські повстання кін. XVI – поч. XVII ст.
18. Українська національна революція XVII ст.: причини, рушійні сили, мета, характер, періодизація та історичне значення.
19. Переяславська Рада 1654 р. Березневі статті та їх оцінка в історичній літературі.
20. Програма Б.Хмельницького щодо побудови української держави на основі ідеї української соборності. Основні ознаки Української козацької держави.
21. Боротьба за збереження козацької держави гетьманів Лівобережної України в добу Руїни (60–80-ті рр. XVII ст.).
22. Політичний та економічний розвиток Правобережної України у др. пол. XVII–XVIII ст.
23. Особливості територіально-політичного устрою та економічного розвитку Лівобережної України в др. пол. XVII–XVIII ст.
24. Участь України в Північній війні. Гетьманування І. Мазепи.
25. Гетьман П. Орлик та Конституція 1710 р.
26. Етапи ліквідації автономії України (XVIII ст.).
27. Запорозька Січ в др. пол. XVII–XVIII ст. та її остаточна ліквідація. Подальша доля українського козацтва.
28. Гайдамацький та опришківський рухи в Україні.
29. Адміністративно-територіальний устрій, політичне життя та соціально-економічний розвиток українських земель у складі Австрійської імперії кін. XVIII–XIX ст.
30. Суспільно-політичні рухи на західноукраїнських землях др. пол. XIX ст.: москвофіли, народовці, радикали.
31. Кирило-Мефодіївське товариство, його програма та практична діяльність.
32. Декабристський рух в Україні.
33. Соціально-економічні наслідки та особливості проведення аграрної реформи 1861 р. в Україні. Імперські буржуазні реформи 60–70-х років XIX ст. та їх наслідки.
34. Суспільні течії та рухи др. пол. XIX ст.: народницький, ліберальний, соціал-демократичний, національний.
35. Виникнення перших політичних партій на Україні (кін. XIX – поч. XX ст.).
36. Національне і аграрне питання в умовах революції 1905–1907 рр.
37. Українські землі в період Першої світової війни.
38. Аграрна реформа Столипіна та її здійснення в Україні.

39. Українська Центральна Рада: соціальна база, структура та програмні завдання. Внутрішня та зовнішня політика.
40. Проблеми державотворення в Універсалах Центральної Ради.
41. Українська держава гетьмана П. Скоропадського: внутрішня та зовнішня політика, причини падіння.
42. Директорія УНР: склад, соціальна база, внутрішня та зовнішня політика, причини падіння.
43. Державотворчі процеси на західноукраїнських землях. Акт злуки УНР та ЗУНР 22 січня 1919 р.
44. Історичне значення, причини поразки та уроки національно-демократичної революції в Україні (1917–1921 рр.).
45. Процес становлення та утвердження радянської влади у Наддніпрянській Україні (1917–1921 рр.).
46. Політика «воєнного комунізму» та її реалізація в УСРР (березень 1919 – січень 1921 рр.). Голод 1921–1923 рр.
47. Розвиток народного господарства України на засадах НЕПу. (НЕП, його - суть та здійснення в Україні).
48. Україна та створення СРСР (союзний договір від 30 грудня 1922 р.).
49. Особливості здійснення індустріалізації в Україні, її соціально-економічні наслідки.
50. Економічна суть та цільове призначення суцільної колективізації сільського господарства в Україні.
51. Соціально-економічні і політичні наслідки насильницької колективізації в Україні. Голодомор 1932–1933 рр.
52. Політика українізації (20–30-ті рр. ХХ ст.), її наслідки.
53. Сталінські репресії в Україні та їх згубні наслідки для України.
54. Становище західноукраїнських земель у складі Польщі, Чехословаччини та Румунії (20–30-ті рр. ХХ ст.).
55. Приєднання західноукраїнських земель до УРСР: позитивні та негативні наслідки.
56. Українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни.
57. Карпатська Україна (1938–1939 рр.).
58. Фашистський окупаційний режим в Україні. Форми руху опору.
59. Вклад українського народу в боротьбу проти гітлерівських військ у 1941–1945 рр. та наслідки Другої світової війни для України.
60. Особливості відбудови народного господарства України у післявоєнний період. «Радянізація» західноукраїнських областей.
61. Реформи 50–60-х рр. ХХ ст. та їх здійснення на Україні.
62. Наростання кризових явищ в соціально-економічному та політичному житті України у 70–80-х рр. ХХ ст.
63. Дисидентський рух в Україні (60–80-ті рр. ХХ ст.).
64. Складність та суперечливість перебудовчих процесів в Україні (1985–1991 рр.).

65. Проголошення суверенітету та державної незалежності України: передумови, законодавча база.
66. Конституційний процес та прийняття Основного Закону України 1996 р.
67. Реформування політичної системи та розбудова громадянського суспільства у незалежній Україні.
68. Соціально-економічні перетворення в незалежній Україні.
69. Суть та етапи аграрної реформи в сучасній Україні.
70. Історія національно-державної символіки незалежної України.
71. Напрями та пріоритети зовнішньої політики України.
72. Реформування вищої аграрної освіти.

**Зразок тестових завдань
з дисципліни
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ»**

1. Територія Української козацької держави за умовами Зборівського договору включала землі колишніх воєводств:

1	Руського, Чернігівського, Белзького
2	Белзького, Брацлавського, Волинського
3	Київського, Волинського, Брацлавського
4	Київське, Чернігівське, Брацлавське

Правильна відповідь: 4.

2. Члени ОУН у боротьбі за незалежність України віддавали перевагу:

1	парламентським формам боротьби
2	організованим у рамках закону демонстраціям
3	терористичним актам, експропріації та саботажу
4	культурно-просвітницькій діяльності

Правильна відповідь: 3.

3. Наказним гетьманом був:

1	І.Мазепа
2	І.Скоропадський
3	П.Полуботок
4	Д.Апостол

Правильна відповідь: 3.

4. Коронація Данила Галицького відбулася у:

1	Львові 1256 р.
2	Дорогичині в 1253 р.
3	Холмі 1245 р.
4	Володимирі в 1238 р.

Правильна відповідь: 2.

5. Україна стала повновладним членом міжнародної співдружності – членом ООН:

1	У 1962 р.
2	У 1975 р.
3	У 1945 р.
4	У 1991 р.

Правильна відповідь: 3.

6. Яке слово пропущене в реченні?

Вирішення проблеми походження народу в науці носить назву.	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь: Етногенез

7. Яке слово пропущене в реченні?

3-й універсал Центральної Ради проголошував ____ .	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь: УНР

8. Яке слово пропущене в реченні?

Автором «Пактів і Конституції прав і вольностей Війська Запорізького» був ____ .	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь: П. Орлик

9. Яке слово пропущене в реченні?

Головою Української Центральної Ради, що утворилася в березні 1917 р., було обрано ____ .	(у бланку відповідей подати одним словом)
---	---

Правильна відповідь: М.С. Грушевського

10. Яка дата пропущена в реченні?

Формування сучасної території України завершилося в ____ році.	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь: 1954

11. Яке слово пропущене в реченні?

Цілковита незалежність держави від інших держав у внутрішній та зовнішній політиці – це ____ .	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

Правильна відповідь: Суверенітет

12. Яка дата пропущена в реченні?

Національну грошову одиницю гривню ввели в обіг у ____ .	(у бланку відповідей подати одним словом)
--	---

___ році.	подати цифрами)
-----------	-----------------

Правильна відповідь: **1996**

13. Відзначте факти, що відносяться до періоду правління Володимира Великого:

1	будівництво Десятинної церкви
2	створення зводу законів «Руська правда»
3	орієнтація на Візантію у зовнішній політиці
4	запровадження християнства на Русі
5	спроба об'єднати Правобережну та Лівобережну Україну

Правильна відповідь: **1, 3, 4.**

14. Серед наведених тверджень про результати зовнішньо-політичної діяльності Данила Галицького виберіть правильні:

1	забезпечив свої права на «отчину» – Галицьку та Волинську землі – в поляків та угорців
2	досяг порозуміння з монголо-татарами і не допустив пљондрування ними своєї землі, хоч і мусив руйнувати укріплення міст
3	приєднав до своєї держави землі Австрії та Угорщини
4	схилив до союзу Литву
5	приєднав до князівства Краків та Мазовію
6	розбив лицарів-хрестоносців у битві під Дорогочином
7	брав участь у хрестовому поході на монголо-татар

Правильна відповідь: **1, 4, 6.**

15. Відзначте факти, що стосуються біографії Вітовта:

1	відстоював незалежність Литви від Польщі
2	приєднав до Великого Литовського князівства південноукраїнські степи до Чорного моря
3	відстоював права православного населення Великого Литовського князівства
4	під час Грюнвальдської битви очолив литовські війська

Правильна відповідь: **1, 2, 4.**

16. Із перелічених нижче суджень про причини громадянської війни в Україні у 1658-1659 рр. виберіть правильні:

1	загострення соціальних протиріч в українському суспільстві
2	загострення релігійного конфлікту між православними та уніатами
3	наростання незгод щодо зовнішньополітичної орієнтації України серед еліти та простолюду
4	втручання сусідів України в її внутрішньополітичні справи

Правильна відповідь: **1, 3, 4.**

17. Виберіть серед наведених положень ті, що розкривають наслідки реформ 60-70-х рр. в Російській імперії для покращення соціально-економічного життя населення України:

1	забезпечили провідну роль поміщицьких господарств у виробництві сільськогосподарської продукції та торгівлю нею
2	стимулювали розгортання ринкових відносин
3	прискорили формування ринку робочої сили
4	прискорили процес урбанізації в східноукраїнських землях
5	активізували переведення селян на місячну та урочну системи
6	забезпечили соціальну рівність селян

Правильна відповідь: 2, 3, 4.

18. Встановіть відповідність:

а) Ігор	1) 882-912 рр.
б) Святослав	2) 912-945 рр.
в) Ольга	3) 945-964 рр.
г) Олег	4) 964-972 рр.
д) Ярополк	5) 972-980 рр.

Правильна відповідь: а-2, б-4, в-3, г-1, д-5.

19. Встановіть відповідність:

а) «Березневі статті»	1) Б.Хмельницький
б) «Переяславські статті» 1659 р.	2) Ю.Хмельницький
в) «Батуринські» та «Московські» статті	3) І.Брюховецький
г) «Конотопські статті»	4) Д. Многогрішний
д) «Глухівські статті»	5) І.Самойлович

Прав

20. Встановіть відповідність:

а) політика «воєнного комунізму»	1) примусове об'єднання сільськогосподарських виробників у колективних господарствах (колгоспах)
б) «нова економічна політика»	2) концентрація фінансових та організаційних зусиль на розвитку важкої промисловості з метою перетворення УСРР в індустріально розвинену країну
в) політика колективізації	3) політика, яка допускала лібералізацію в сільському господарстві, легкій промисловості та торгівлі, однак давала змогу радянській владі зберігати «командні» позиції у важкій промисловості, транспорті, банківській та земельній справах, кадровій політиці
г) політика індустріалізації	4) політика, яка передбачала одержавлення промисловості, торгівлі, а також заборону приватної

	торгівлі, остання розцінювалась як спекуляція;
д) п'ятирічний план	5) основна форма планування радянською владою соціально-економічного розвитку СРСР

Правильна відповідь: а-4, б-3, в-1, г-2, д-5.

21. Встановіть відповідність:

а) 22 червня 1941 р.	1) оборона Києва
б) 23-29 червня 1941 р.	2) оборона Севастополя
в) 5 серпня – 16 жовтня 1941 р.	3) оборона Одеси
г) 11 липня – 19 вересня 1943 р.	4) напад Німеччини на СРСР
д) жовтень 1941 р. – 3 липня 1942 р.	5) танковий бій у районі Луцьк-Броди-Рівне

Правильна відповідь: а-4, б-5, в-3, г-1, д-2.

22. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	просування готів у Північне Причорномор'я
2	виникнення Антського племінного союзу
3	вторгнення племен аварів у Причорномор'я
4	розселення сарматів
5	Скіфська держава

Правильна відповідь: 5, 4, 1, 2, 3.

23. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	проголошення окремої держави «Карпатська Україна»
2	приєднання Східної Галичини до Польщі
3	заснування УВО
4	створення Сельроб
5	проголошення автокефалії православною церквою

Правильна відповідь: 5, 3, 2, 4, 1.

24. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Березневі статті
2	Битва під Корсунем
3	Битва під Батогом
4	Білоцерківський договір
5	Обрання Б.Хмельницького гетьманом
6	Облога Львова

Правильна відповідь: 5, 2, 6, 4, 3, 1.

25. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Битва на річці Калці 1223
2	Хрещення Київської Русі 988
3	Ярослав Мудрий 1019-1054
4	Походи руських князів на Візантію

5	«Повість минулих літ» поч. 12 ст.
---	-----------------------------------

Правильна відповідь: 4, 2, 3, 5, 1.

26. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Прийняття Конституції України
2	Заколот ДКНС
3	Входження України до складу ООН
4	XX з'їзд КПРС
5	Декларація про державний суверенітет

Правильна відповідь: 3, 4, 5, 2, 1.

27. Розставте події у хронологічній послідовності:

1	Зруйнування Запорізької Січі Катериною II
2	Коліївщина
3	Указ Катерини II про закріпачення селян Лівобережжя та Слобожанщини
4	Заснування II Малоросійської колегії
5	Указ Катерини II про скасування гетьманства

Правильна відповідь: 5, 4, 2, 1, 3.

28. Визначіть, якими за формою правління були держави:

1. Тіра	А. монархія
2. Херсонес	Б. республіка
3. Ольвія	
4. Боспорське царство	

Правильна відповідь: 1-б, 2-б, 3-б, 4-а.

29. Співставте роки подіям:

1. 1991 р.	А. Запровадження національної валюти - гривні
2. 1993 р.	Б. Проголошення незалежності України
3. 1996 р.	В. Помаранчева революція
4. 2004 р.	Г. Прийняття нової конституції України
	Д. Прийняття воєнної доктрини України

Правильна відповідь: 1-б, 2-д, 3-а, г, 4-в.

30. Встановіть відповідність:

1) Законодавча влада	а) Президент
2) Виконавча влада	б) Кабінет міністрів
3) Судова влада	в) Конституційний Суд
	г) Прокуратура

	д) Верховна Рада
	е) Місцеві ради
	ж) Верховний Суд

Правильна відповідь: 1-д, е, 2-а, б, 3-в, г, ж.

8. Методи навчання

При вивченні курсу «Історія української державності» застосовуються 3 групи методів навчання:

- **методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності;**
- **методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності;**
- **методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.**

Перша група охоплює вербальні методи передачі і сприймання навчальної інформації (розповідь, лекція); наочні (ілюстрація, презентація); практичні (вправи, групові та індивідуальні завдання). В межах самостійної роботи – робота з книгами, робота з методичними матеріалами, робота з Інтернет-джерелами, творчі завдання.

При вивченні курсу активно використовуються інтерактивні методи (при веденні лекцій та семінарських занять) та проблемно-пошукові методи навчання (як при веденні аудиторних занять, так і при організації самостійної роботи студентів).

Що стосується методів стимулювання і мотивації навчання, то досвід підтверджує ефективність навчальних дискусій.

Також використовуються і такі методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, метод інтерактивного навчання (співбесіди, пресконференції, круглі столи, брейн-ринги, підготовка кросвордів, екскурсії), а також технічні засоби навчання: кодоскоп, магнітофон, навчальне телебачення, відеопроєктор, карти і схеми.

9. Форми контролю

Контрольні заходи включають поточний, періодичний (модульний) та підсумковий контроль.

Крім цього до діагностичних засобів входить пакет комплексних контрольних робіт.

Форма проведення поточного контролю під час практичних (семінарських) занять визначається кафедрою. Періодичний і підсумковий контроль та виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань здійснюються відповідно розробленого положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.02.2015 р. протокол № 6.

Під час проведення навчальних занять необхідно використовувати такі форми і методи контролю:

- усне опитування: індивідуальне, фронтальне, групове;
- письмовий контроль: виконання текстових завдань, написання рефератів, доповідей, кросвордів, презентацій тощо;
- тестовий контроль.

Методи модульного контролю: письмова контрольна робота, підсумкове тестування.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371).

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

Методичне забезпечення дисципліни «Історія української державності» включає:

- конспект лекцій на електронному носіях;
- методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять та організації самостійної роботи ;
- відеоматеріали (відеофільми та відеофрагменти).

З урахуванням новітніх здобутків історичної науки, а також вимог модульно-рейтингової системи кафедрою історії і політології у 2022 р. видано такі методичні матеріали:

1. Кропивко О.М. та ін. Програма та методичні рекомендації до лекційних і семінарських занять з курсу «Історія української державності» (для студентів спеціальності «ветеринарна медицина»). – К.: ПП «ДІРЕКТ ЛАЙН», 2022. – 66 с.

3. Кропивко О.М., Лановюк Л.П., Білан С.О. та ін. Історія української державності: комплексні варіанти завдань у тестовій формі. – К.: Центр поліграфії «КОМПРИНТ», 2018. – 165 с.

12. Рекомендована література

Базова

1. Багацький В.В. Історія України : підручник / В. В. Багацький, Л. І. Кормич. – Вид. третє, доп. і переробл. – К. : Алерта, 2010. – 388 с.
2. Бойко О.Д. Історія України : підручник / О. Д. Бойко. – 5-те вид., допов. – Київ : Академвидав, 2014. – 717 с.
3. Бороденко О.А. Історія України : тест. завдання / О. А. Бороденко. – К. : Вид. Паливода А. В., 2008. – 128 с.
4. Бушин М. Українці в світі. Навч. посібник. – Черкаси: УНТЕІ, 2003. – 176 с.
5. Гудзь В. Історія України : підручник для студ. вищ. навч. закладів / В. Гудзь. – 2-е вид., доп. і перероб. – К. : Слово, 2008. – 672 с.
6. Земерова Т.Ю. Історія України. Основні події історії України. Політичний, економічний і культурний розвиток. Хронологічна таблиця : [посібник] / Т. Ю. Земерова, І. М. Сकिрида. – Х. : Співак В. Л. : Весна, 2014. – 511 с.
7. Історія України : курс лекцій / [В. М. Щербатюк та ін.] ; за ред. д-ра іст. наук В. М. Щербатюка ; Нац. акад. внутр. справ. – Київ : Фенікс, 2014. – 375 с.
8. Історія України : підручник / Г.Д. Казьмирчук [та ін.] ; наук. ред. Г.Д. Казьмирчук ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – 2-ге вид., випр. і допов. – К. : Логос, 2010. – 648 с.
9. Історія України від давнини до сучасності : навч. посіб. / Департамент освіти і науки Львів. облдержадмін., Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, КЗ ЛОР "Львів. обл. Мала акад. наук учнів. молоді" ; [уклад.]: Зоя Баран, Надія Кокотко, Роман Тарнавський. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. – 102 с.
10. Історія України та її державності / Л. Є. Дещинський [та ін.]. – Вид. 4-те, переробл. і доп. – Л. : Бескид Біт, 2008. – 444 с.
11. Історія України. Посібник / За ред. Т. Темка, Л. Тупчієнка. – К: Академія, 2002. – 480 с.
12. Історія України: нове бачення / За ред. В.А. Смолія. – Т 2. – К.: Україна, 1996. – 495 с.

13. Історія України: нове бачення / За ред. В.А. Смолія. – Т. 1. – К.: Україна, 1995. – 351 с.
14. Казьмирчук М.Г. Історія України : підруч. для вищ. навч. закл. / М. Г. Казьмирчук ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. Кафедра української історії та етнополітики. – К. : Видавець Цимбаленко Є.С., 2009. – 184 с.
15. Мицик Ю.А. Історія України : навч. посіб. / Юрій Мицик, Олег Бажан. – Київ : Кліо, 2015. – 677 с.
16. Нагаєвський І. Історія української держави ХХ століття. – К.: Укр. письменник, 1994. – 413 с.
17. Овсій І.О. Зовнішня політика України (від найдавніших часів до 1944 року): Навч. посібник. – К.: Либідь, 1999.
18. Палій О.А. Історія України : [посібник] / Олександр Палій. – Вид. 2-ге, допов. – Київ : К.І.С, 2015. – 594, [1] с.
19. Пасічник М. С. Історія України та її державності : конспект лекцій / М.С. Пасічник, С. М. Пасічник, О. М. Василюшин ; Укр. акад. друкарства. – Вид. 2-ге, допов. – Львів : Укр. акад. друкарства, 2011. – 759 с.
20. Політична історія України: Посібник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.І. Танцюри. – К.: Академія, 2001. – 488 с.
21. Шевчук В.П., Тараненко М.Г. Історія української державності: Курс лекцій: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 1999. – 479 с.

Допоміжна

1. Верстюк В., Дзюба О., Репринцев В. Україна від найдавніших часів до сьогодення: Хронологічний довідник. – К.: Наук. думка, 1995. – 688 с.
2. Войцехівська І., Аблицов В., Божко О. та ін. Історія України в особах ХІХ – ХХ ст. – К.: Україна, 1995. – 479 с.
3. Гетьмани України: історичні портрети. – К.: Україна, 1991. – 216 с.
4. Довідник з історії України. – К.: Генеза, 2001. – 1135 с.
5. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник: Навч. посіб. / В.М. Литвин, В.І. Гусєв, А.Г. Слюсаренко та ін. – К.: Вища шк., 2002. – 430 с.
6. Історія України : довідник / упоряд.: С. Крупчан [та ін.]. – 5-те вид., перероб. і доп. – К. : Казка, 2010. – 736 с.
7. Історія України. Комплексний довідник + профільний рівень / [уклад.: Воропаєва В. В. та ін.]. – Вид. 5-те, допов. та перероб. – Харків : Весна : Співак В. Л., 2014. – 703 с.
8. Коцур В. П. Історія України в датах / В. П. Коцур [и др.]. – Переяслав-Хмельницький ; Чернівці : Книги-ХХІ, 2007. – 144 с.
9. Малий словник історії України. – К.: Либідь, 1997. – 464 с.
10. Попок А.А. Українці на Далекому Сході: організації, події, персоналії. Довідник. – К.: Альтерпрес, 2004. – 360 с.

13. Інформаційні ресурси

1. histua.com/
2. www.istpravda.com.ua/tags/tag_історія+України/
3. likbez.org.ua/
4. www.ukrainehistory.narod.ru/
5. www.history.org.ua/
6. www.mon.gov.ua
7. www.rada.kiev.ua /LIBRARY
8. www.novamova.com.ua
9. www.litopys.org.ua
10. www.nbu.gov.ua
11. www.nplu.org.ua
12. www.iananu.kiev.ua